

Népi hagyományok nyomában

Román és magyar fotóművészek közös tárlata

Az Észak-Moldvai Botoşaniban, 1850. január 15-én született Mihai Eminovici, a híres román költő. Szlavos hangzású neve helyébe Pesten vette fel a románosított *Eminescu* művésznevet, amikor 1866 tavaszán, az itteni *Familia* (Család) folyóirat közölte az első versét. Később az *Albina* (Méh) lapjain – a szintén a magyar fővárosban kiadott újságban – jelentek meg rendszeresen publicisztikái. A román kultúra napját az ő, azaz „a nemzet költője” születésnapján ünneplik. *Kölcsey* Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a Himnusz megírását. Hazánkban ez az évforduló a magyar kultúra napja.

Az időpontok véletlen közelsége adta az ötletet Tóth Istvánnak, a nagyváradi Fotográfusok *Nufarul* (Tavirózsa) Klubja vezetőjének, a Romániai Fotóművészek Szövetsége elnökének, hogy évről-évre együtt emlékezzünk meg a két jeles alkalomról. Kezdeményezéséhez Bukaresttől Budapestig lelkes támogatókra talált. Fővárosunkban például a Román

Kulturális Intézet igazgatónöje – Brandusa *Armanca* – karolta fel a rendezvényt. Ez évre már hagyomány-nyá vált, hogy januárban egyszerre, a két ország négy nagyvárosában kerülnek ugyanazok a felvételek a falakra. Budapesten túl, a bukaresti Magyar Kulturális Intézetben, a kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár csarnokában és a nagyváradi Euro Foto Art galériában tekinthető meg a tárlat. Idén a szokásosnál hosszabb lesz a program, mivel a február 13-ai budapesti kiállítászárás után már *másnap a szegedi Román Kulturális Intézetbe* költöznek át a képek. Ott újabb egy hónapig várják majd a látogatókat.

Az is a kialakult hagyomány része, hogy esztendőről esztendőre más-más témát hirdetnek a pályázók számára. Így volt korábban az „Eső”, majd a „Tél” az ábrázolás tárgya. Az idei közös nevezőnek a „Népi hagyományok” területét jelölték ki. Az ősi szokásoktól a kihalófélben lévő régi mesterségeken át az ünnepi viseletekig – széles körben várták az

alkotásokat. Fekete-fehér és színes felvételeket egyaránt elfogadtak. A világ távolabbi tájairól is beküldött fényképek közül a legsikeresebbnek ítélt száznyolcvanot egy neves fotóművészekből álló nemzetközi bírálóbizottság válogatta ki. Az olasz Marcello Materassi Firenzéből, a német Georg S. Holzmann Karlsruhe városából, Lennert Géza pedig a szerbiai Újvidékről érkezett az értékelő testületbe. Az ünnepélyes megnyitást követően a szervezők kiosztották a román és magyar résztvevők legjobb alkotásaiért járó díszserlegeket, érmeket és elismerő okleveleket. A tárlat anyagából közös, kétnyelvű katalógus készült. A kiállítások falain a képeket is párhuzamos román-magyar feliratok kísérik. A legkülönbélebb néphagyományok között találomra tallózva említhetjük meg a *Calusar* (Lovacska) felpántlikázott kalapos legényeit. Ők a most képileg is megörökített *Sorcova vesela* – rigmusaival járnak házról-házra, csakúgy, mint egykor a Bartók által is megcsodált kolindálók. Láthatjuk a *Capră* (Kecske) állatalakoskodó újévi menetet is: a fogát csattogtató maskarást, a csörgős botokkal padlót döngető kíséretet. Felfe-

dezhetünk itt mennyezetről aláfüggő bölcsőt és a *Sapinta* (Szaplonca) híres „vidám temetőjében” rögzített, karikatúraszerű figurákkal, tréfás versekkel faragott, tarkabarkára festett „nevető fejfákat”. Az egyik képen anyóka fonja a gyapjúszálat a vetélő és a motolla között, a másikon kackiásan pödört bajszú „öregember, nem vénember” dalol önfeledten dudaszóra. Teljesen munkájába feledkezik a házi pálinkafőző éppúgy, mint a falusi lópatkoló kovácsmester. Lovas bandérium és betlehemesek csoportja, lakodalomra hívogató vőfélyek és sorban kuporgó vásári árusok, a „sokszoknyát” magasra röptető „csürdöngölő”, bokrétaötés a búzamező szélén... Ezek mind-mind emlékezetes képek. És korántsem teljes a felsorolás...

A budapesti és szegedi intézet szokása szerint, a hazai meghívottak számára küldött félezer-nél is több elektronikus levélben idézte fel Mihai Eminescut. Idén a *Dintre sute de catarge* (Száz árbocból) című versét küldték szét a négy legismertebb magyar fordításában: Jékely Zoltán és Kacsó Sándor, Franyó Zoltán és Kányádi Sándor tolmácsolásában.

Látogasson el honlapunkra: www.nemzetisegek.hu